

Úvaha nad Motu Proprio Traditionis Custodes – obmedzenia vyžadujú striktnú interpretáciu

17. júla 2021 ✝ Cirkev

1. Princípy

Dňa 16. júla 2021 promulgoval pápež František nové motu proprio (doslova „z vlastných pohnútok“) s názvom *Traditiones Custodes* spolu so sprievodným listom.

Ako reštriktívny dekrét by malo byť toto motu proprio pápeža Františka interpretované v súlade s právnickou maximou Regula Iuris 15 (**Odiosa restringenda, favorabilia amplificanda**) – to, čo je „neprijímané“ vysvetľovať striktne, to, čo je v prospech „široko“.

Zaujímavé je, že v dokumente sa nenachádza nijaké „vacatio legis“ (pozn. termín označujúci určitý čas na oboznámenie sa so zákonom, ktorý nenadobudne účinnosť hneď v momente zverejnenia, ale po určitej dobe.)

Pápež František v prvom odseku uvádza, že biskupi tvoria princíp jednoty jednotlivých Cirkví a riadia ich ohlasovaním evanjelia. Pretože špecifickým cieľom dokumentu je „neustále hľadanie cirkevného spoločenstva“, zdá sa, že hermeneuticky by sa mal tento dokument interpretovať spôsobom, ktorý skutočne podporuje cirkevné spoločenstvo medzi veriacimi, kňazmi a biskupmi a nepodporuje negatívne pocity či zlú vôľu medzi kresťanskými veriacimi, ktorí sú pripútaní k tradičným liturgickým formám.

Je užitočné uviesť, čo toto motu proprio nezakazuje. Nie je tu zmienka o predkoncilovom *Breviarium Romanum*, *Pontificale Romanum* a *Rituale Romanum*. Výslovne nie je zrušený žiadny zo známych dokumentov vrátane *Missale Romanum*, preto takéto zrušenie by nemalo byť zahrnuté. Tradičný misál zostáva, ako vždy bol, platný. Práva ustanovené bulou *Quo Primum*, teologickou a liturgickou tradíciou západných obradov a zvykmi od nepamäti zostávajú nedotknuté. Nehovorí sa o tradičných obradoch rôznych rehoľných spoločenstiev (dominikánov, karmelitánok, praemonštrátov atď.), ani starodávnych katedier (ambroziánskej, lyonskej atď.). Nič nenasvedčuje tomu, že je nejakým spôsobom porušené právo kňaza na súkromné slávenie podľa misála z roku 1962.

Keď čítame na porovnanie rozsiahle udeľovanie práv, ktoré pripúšťa *Summorum Pontificum* a ktoré objasňuje a rozširuje *Universae Ecclesiae*, tam, kde neexistuje výslovné odvolanie týchto práv, ktoré stanovil pápež Benedikt XVI., je treba stanoviť kánonický záver, že stále trvajú.

Tento dokument obsahuje vážne nejasnosti, ktorým sa táto krátka analýza bude snažiť venovať, a je zrejmé, že tieto nejasnosti budú, bohužiaľ, využívané osobami, ktoré nemajú skutočnú lásku k Cirkvi, jej veriacim a jej dedičstvu.

2. Analýza dokumentu

Prvý článok hovorí o liturgických knihách promulgovaných sv. Pavlom VI. a sv. Jánom Pavlom II., ktoré sú „jediným vyjadrením lex orandi Rímskeho rítu“. Pretože neexistuje zmienka o opaku, je potrebné dospieť k záveru, že štatút liturgických kníh mimoriadnej formy zostáva nedotknutý.

Druhý článok rozpoznáva diecézneho biskupa ako „moderátora, podporovateľa a strážcu celého liturgického života partikulárnej Cirkvi“. Toto je pravda a vždy ňou aj bola. Tento článok iba uznáva, že biskup spravuje všetok liturgický život diecézy, ktorý zahŕňa aj použitie predkoncilového *Missale Romanum*, a dovoľuje ho užívať podobne, ako by biskup mohol dať povolenie ktorémukoľvek kňazovi na slávenie liturgie.

Pri zvažovaní článku 3 je potrebné poznamenať, že jeho ustanovenia odkazujú na „misál predchádzajúci reforme z roku 1970“. Aby sme to pochopili presne – **misál, ktorý predchádza reforme z roku 1970, je editio typica z roku 1965 so zmenami Tres abhinc annos zo 4. mája 1967. Nejde o misál z roku 1962.** Podľa vedomostí autora je misál z roku 1965 používaný len zriedkavo, ak vôbec.

Článok 3 § 1 tvrdí, že „tieto skupiny nepopierajú platnosť a legitimitu liturgickej reformy nariadenej II. vatikánskym koncilom a učiteľským úradom najvyšších veľkňazov“. To by nemalo predstavovať problém, pretože základným princípom liturgickej reformy, ktorý predchádza akýmkoľvek zmenám, ako sa uvádza v Sacrosanctum Concilium 4, zostáva, že „posvätný koncil, verne poslušný Tradícii, vyhlasuje, že svätá matka Cirkev priznáva všetkým právoplatne uznaným obradom rovnaké právo a rovnakú dôstojnosť a že ich chce aj v budúcnosti zachovať a všemožne podporovať.“

V článku 3 § 2 sa uvádza, že diecézny biskup má určiť jedno alebo viac miest, kde sa veriaci týchto skupín (ktoré slávia podľa misála, ktorý predchádzal reforme z roku 1970) môžu zhromaždiť na eucharistické slávenie, ktoré sa nebude konať vo farských kostoloch a nemajú sa zriaďovať nové personálne farnosti. Toto zostáva z právneho hľadiska nejasné, pretože by sa dalo to chápať ako obmedzenie zavedené voči editio typica z roku 1965. Aj keď text naznačuje, že tieto skupiny nemajú sláviť „vo farských kostoloch a nemajú sa zriaďovať pre nich personálne farnosti“, zostáva veľa iných miest, kde sa takéto slávenia konať môžu.

Článok 3 § 3 uvádza, že biskup môže ustanoviť dni, v ktoré je dovolené sláviť sv. omšu podľa misála z roku 1962. Nič nenasvedčuje tomu, že by bolo porušené právo kňaza sláviť. A tak, ako to býva prakticky vo všetkých spoločenstvách, kde sa slávi mimoriadna forma, čítania sa zvyčajne hlásajú v ľudovom jazyku podľa ustanovení stanovených v *Universae Ecclesiae* 26: „Ako stanovuje *motu proprio Summorum pontificum* v čl. 6, môžu sa čítania svätej omše podľa misála z roku 1962 prednášať buď výlučne v latinskom jazyku, alebo v latinskom jazyku, po ktorom bude nasledovať ich preklad v národnom jazyku, alebo – pri recitovaných omšiach – iba v národnom jazyku.“ § 4 uvádza, že vymenovaný by mal byť kňaz, ktorý je „vhodný na túto zodpovednosť“, a uvádza príklady pozitívnych vlastností, ktoré by mali byť takýmto kňazom vlastné.

Článok 3, § 5 a 6 popisujú, ako má biskup pozitívne usmerňovať rast takýchto spoločenstiev a farností, a to zabezpečiť ich „účinnosť pre duchovný rast“ a „určiť, či ich uchová alebo nie“. Dôraz sa samozrejme kladie na to, čo je pozitívne: biskupi by mali podporovať účinný rast takýchto spoločenstiev a farností. V nasledujúcej podčasti sa uvádza, že neexistuje prísny zákaz biskupom povoliť zakladanie nových skupín, treba len „dbať“ na to, aby ich zakladanie neschvaľovali.

Článok 4 stanovuje rozdiel medzi tými, ktorí boli vysvätení po 16. júli 2021, ktorí „by mali“ predložiť žiadosť diecéznemu biskupovi, ktorý sa poradí s Apoštolskou stolicou, a tými, ktorí boli vysvätení predtým. Nič nenasvedčuje tomu, že by to novovysvätení kňazi museli robiť, a nič sa nehovorí o tom, čo im hrozí, ak takto neurobia. Toto je vyhlásenie, je povzbudzujúce, nie donucujúce. Podobne sa v článku 5 nabádajú aj tí, ktorí boli vysvätení pred 16. júlom 2021, aby od diecézneho biskupa požadovali fakultu, aby mohli naďalej sláviť podľa tradičného misála. Opäť, oba články by sa mali čítať spôsobom, ktorý je v súlade s výslovnými cieľmi súčasného *motu proprio* a podporuje pozitívny rast a porozumenie v spoločenstve medzi kňazmi a ich biskupmi.

Článok 6 vyhlasuje, že inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, ktoré predtým spadali do kompetencie pápežskej komisie Ecclesia Dei, spadajú pod jurisdikciu Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života a tiež zdôrazňuje kompetenciu Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí, ako aj spomínanej Kongregácie nad dodržiavaním týchto ustanovení.

Zatiaľ čo sa zdá, že posledný článok tohto *motu proprio* je pomerne rozsiahly pri rušení „predchádzajúcich noriem, pokynov, povolení a zvykov, ktoré nie sú v súlade s ustanoveniami tohto *motu proprio*“, treba zopakovať, že ustanovenia tohto súčasného *motu proprio* sú obmedzenia, ktoré si vyžadujú prísny výklad.

O. Pierre Laliberté, J.C.L.

Zdroj: <https://rorate-caeli.blogspot.com/?m=1>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/uvaha-nad-motu-proprio-tradicionis-custodes-obmedzenia-vyzaduju-striktnu-interpretaciju/>